

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

- **Označení materiálu:** VY_32_INOVACE_RUBMO_CESKYJAZYK_08
- **Název materiálu:** Větné členy
- **Tematická oblast:** Český jazyk, 2. ročník
- **Anotace:** Jazykový projev vypovídá o člověku mnoho, proto je důležité znát stavbu věty, rozlišit a poznat jednotlivé větné členy. Cílem mé práce je vytvořit podpůrný didaktický materiál pro úroveň žáků tříletých učebních oborů.
- **Očekávaný výstup:** Žák dovede poznat základní větné členy: podmět a přísudek v textu. Dovede pojmenovat vedlejší větné členy: přívlastek, předmět, příslovečné určení, doplněk.
- **Klíčová slova:** podmět, přísudek, přívlastek, předmět, příslovečné určení, doplněk
- **Metodika:** Materiál slouží jako podpůrný při výkladu, lze ho promítnout elektronicky pro celou třídu nebo žákům okopírovat či rozeslat v elektronické verzi.
- **Obor:** tříleté učební obory
- **Ročník:** 2.
- **Autor:** Mgr. Monika Rubešová
- **Zpracováno dne:** 7. 1. 2013

- Prohlašuji, že při tvorbě výukového materiálu jsem respektoval(a) všeobecně užívané právní a morální zvyklosti, autorská a jiná práva třetích osob, zejména práva duševního vlastnictví (např. práva k obchodní firmě, autorská práva k software, k filmovým, hudebním a fotografickým dílům nebo práva k ochranným známkám) dle zákona 121/2000 Sb. (autorský zákon). Nesu veškerou právní odpovědnost za obsah a původ svého díla.

Větné členy

**Věta je slovní vyjádření
myšlenky.**

**Slova jsou spojena ve větný
celek.**

**Při větném rozboru určujeme
slova jako větné členy.**

Větné členy

základní

- podmět
- přísudek

vedlejší

- přívlastek
- předmět
- příslovečné
určení /místa,
času, způsobu/
- doplněk

Podmět

- otázka na podmět – **KDO, CO?**
- podmět je vyjádřen podstatným jménem nebo zájmenem
- např. **Pavel** odjel.
- **Já** nepojedu.
- ve větě může být také podmět nevyjádřený
- např. Nepřijdeme. **/my/**

Přísudek

- otázka na přísudek - **CO DĚLÁ?**
- přísudek je vyjádřen slovesem
- např. Pavel **odjel.**
- Já **nepojedu.**
- **Nepřijdeme.**
- vyjadřuje, co podmět dělá

Přívlastek - Pk

- závisí na podstatném jménu, které rozvíjí
- přívlastek je vyjádřen nejčastěji přídavným jménem, zájmenem, číslovkou nebo podstatným jménem
- např. **Malý** Petr plakal.
- **Můj** bratr nepřijede.
- **Tři** žáci onemocněli.
- Koupil si **nový** atlas **hub**.

Předmět - Pt

- závisí na slovesu, které rozvíjí
- předmět je vyjádřen nejčastěji podstatným jménem nebo zájmenem
- může být ve všech pádech kromě 1. a 5. pádu, nejčastěji je ve 4. pádě
- např. Bratr si koupil auto.
- Dostali důležitou zprávu.

Příslovečné určení

- závisí na slovesu, rozlišujeme nejčastěji příslovečné určení času, místa, způsobu
- Puč - KDY? Pum – KDE, KAM?
- Puz – JAK?
- příslovečné určení je vyjádřeno nejčastěji příslovcem nebo podstatným jménem
- např. Sestra se vrátila **včera**.
- Sestra se vrátila **domů**.
- Sestra se **nečekaně** vrátila.

Doplněk - Do

- závisí na podmětu i na přísudku, vyjadřuje vlastnost
- často se ptáme otázkou **JAKÝ?**
- doplněk bývá vyjádřen přídavným jménem, někdy také podstatným jménem
- např. Děti byly **spokojeny**.
- Maminka byla **ráda**.
- Otec byl **unaven**.

Několikanásobný větný člen

- základní i vedlejší větné členy mohou být několikanásobné
- např. Lucka a Honza šli do kina.
- Na zahradě kvetly červené, žluté a bílé růže.
- Děti křičely a pobíhaly po zahradě.
- Bratr si koupil nové auto a motorku.